

Lite information med anledning av att Beredskapsmuseet (BM) återigen startat en huvudsakligen internetbaserad kampanj mot SFHM där det förekommer en hel del påståenden som är missvisande eller felaktiga.

I korthet något om bakgrunden till den aktuella konflikten

Under 2010-2012 pågick en tvist mellan Statens försvarshistoriska museer (SFHM) och Beredskapsmuseet (BM), huvudsakligen rörande äganderätten till ett stort antal föremål (främst vapen som BM påstod sig ha äganderätten till) som förvarades på BM. Den 5 december 2012 träffades en förlikning som stadfästes i dom av Helsingborgs tingsrätt. Förlikningsdomen innebar att statens äganderätt till de omtvistade föremålen bekräftades.

Förlikningen innebar också att BM även i fortsättningen skulle få disponera ett stort antal av föremålen i sin museiverksamhet men det förutsatte att BM tecknade ett s k depositionsavtal med SFHM. Detta framgår tydligt av domens punkter 1-3. Utformningen av depositionsavtalet bilades domen och av avtalet framgår bland annat sådant som villkor för föremålen säkerhet, hantering och förvaring, krav på årlig inventering av vapnen m.m.

BM fick en månad på sig att teckna avtal men något undertecknande skedde inte, trots påminnelser. I mars 2015 beslöt SFHM att vissa av föremålen skulle begäras ut. Det hade då gått drygt två år efter domen stadfästes och BM hade fortfarande inte efterlevt domen, trots upprepade påminnelser. SFHM hade inte heller fått någon förklaring till agerandet (eller något svar överhuvudtaget) på över två års tid från BM.

Den utlösande faktorn för den nu aktuella kampanjen var utslaget från Kronofogdemyndigheten (KFM) som kom måndag den 29/6. KFM går helt på Statens/SFHM:s linje och kommer att biträda med särskild handräckning när föremål som omfattas av beslutet hämtas på BM. KFM:s ställningstagande är principiellt och omfattar samtliga föremål som tillerkändes staten i tingsrättsdomen, dvs även ett antal tunga pjäser, som SFHM dock inte har för avsikt att begära ut. BM uppger felaktigt att SFHM avser att hämta bl a kanonen Maja och några andra tyngre pjäser, men så är alltså inte fallet.

En förutsättning för samarbete är att parterna följer överenskommelser. Mot bakgrund av BM:s agerande och att man inte efterlevt förlikningsdomen, vilket försvårade för SFHM:s kontroll över föremålen, är det naturligt att SFHM till slut väljer att återta en del av dem.

I ett sent skede, när det stod klart för BM att SFHM skulle vända sig till KFM, undertecknade BM ett depositionsavtal där BM skriftligt bifogat en omtolkning av det ursprungliga avtalets innebörd. Bland annat ska SFHM, enligt BM:s tolkning, inte kunna ställa några krav på hur föremålen hanteras eller förvaras, inte heller på säkerhetsfrågor. BM ska inte heller svara för de kostnader som är förknippade med depositionen, något som är ett standardkrav i sådana här sammanhang. BM hade också lagt till att SFHM ska svara för BM:s rättegångskostnader vid en eventuell tvist om hur avtalet ska tolkas. Allt detta är naturligtvis helt oacceptabelt.

Man kan göra tankeexperimentet att BM var ett helt nytt privatägt museum som hörde av sig till SFHM med en önskan om att få låna ett hundratal vapen, såväl lätta automatvapen som tunga pjäser. Museet kräver dock att slippa skriva på något avtal rörande lånet samt att inga särskilda krav i övrigt ska få ställas beträffande vård, förvaring m.m. De allra flesta skulle nog tycka att det vore tjänstefel

att göra något annat än att säga nej till en sådan förfrågan. Den aktuella situationen inrymmer samma principiella ställningstagande men med den skillnaden att BM redan innehar vapnen. Till stöd för SFHM:s ställningstagande har vi dessutom tingsrättsdomen samt nu också KFM:s utslag.